

ret til Delegerede fra selve Landsforeningerne, hvilket ganske omsonstgjorde en stor Indmeldelsesstrøm af Medlemmer fra Dsk. Kv. Sf. i Kbhvn.s Valgretsforening — de var alle uden Stemme!

Vi kan altsaa for Fremtiden betragte de to Forbund, som grundigt udskilte fra hinanden; Forbund, hvoraf det ene er demokratisk, idet de indmeldte Foreninger afgiver Stemme paa alle Spørgsmaal gennem udvalgte Delegerede, og det andet er gammeldags enevoldsmæssigt. Det siger: *Vi alene vide!* og det giver kun Foreningernes Delegerede Lov til at afgive Stemme ved Bestyrelsesvalg, efter at først de af den resterende Bestyrelse ønskede Candidater bliver dem udpegede til Valg — ja, de har saa forskellig en Maade at betragte Verden paa, at det er en ren Lykke, at de ikke skal bringes til at være *samvirkende* med Vold og Magt.

Da der i sin Tid var Tale om, at Dsk. Kv. Sf. ønskede at gaa ind i Valgretsforbundet, gav Mrs. Chapman Catt et Program hertil, der svarede til de daværende Forhold. Hun sagde: »Der er fire Grupper, nemlig: 1) Danske Kvindeforeningers Valgretsforbund, 2) Dansk Kvindesamfund, 3) Politisk Kvindeforening og 4) Kvindevalgretsklubben. Lad disse Grupper forene sig i en Union. Deres Formænd kan danne Fællesbestyrelsen og 1 eller 3 Bestyrelsesmedlemmer vælges udenfor. Lad hver Gruppe være ansvarlig for sin Særbestyrelse og Grupperne kun have det ene Fællespunkt: »Valgretsarbejdet« i Unionen.

Dansk Kvindesamfund vilde ikke følge dette Raad, men mødte op med sin hele Fællesstyrelse, hvergang Valgretsforbundet havde Delegeretmøder. Det gamle Valgretsforbund svarede paa Constitutions-Usammenstemningsmuligheden ved at udeblive. Det følte sig ligefrem kvalt i denne Enevoldsmagtsomfavelse.

Hvem har modtaget Dsk. Kv. Sf. under denne Form? Ja det véd jeg ialfald ikke. Jeg selv var sat ud af Bestyrelsen i den Tid, thi Middelfartskredsen, for hvem jeg var Delegeret, var udenfor, da den atter var tilfaldet Dsk. Kv. Sf. og ikke kunde have nogen Delegeret, før den havde dannet sig en Valgretsklub. Jeg skrev en Protest mod Indmeldelsesmetoden i Kvinden og Samfundet, som Frk. Helene Berg havde den Godhed at optage.

Dette var den ene Side af Sagen. Lad os nu betragte Sagen fra Alliancens Side.

Et Bestyrelsesmedlem havde indvarslet et Forslag til Indgivelse til Amsterdam-Mødet, som var bleven vedtaget af Dsk. Kv. Sf.s Bestyrelse og de enkelte tilstedeværende Delegerede fra Valgretsforbundet. Forslaget udtrykte Ønsket om, at Alliancen herefter ikke skulde være saa nøjeregnende med at ude-

lukkende kræve det rene Valgretsarbejde — uden Tilsætning — af de medforbundne Lande. Skøndt jeg selv havde opponeret mod dette Forslag, lovede jeg — noget før sent — at tage Røde paa, hvorledes Udlandet vilde se paa dette Forslag; og jeg henvendte mig til Frøken Martina Kramers. Hun svarede mig saa omtrent:

»De maa ikke blive vred paa mig, naar jeg fortæller Dem, at Danmarks Valgretsforbund just ikke er noget Mønster. Jeg siger dette, naar jeg tænker paa, hvor svært det er for Eder at danne Foreninger for Kvindestemmeret. Sé nu paa Sverrig, der hver Uge danner nye Forgørelser — kun virkende for Stemmeret. Her i Holland er det ligesaa! Men i Danmark spekulerer I blot paa, om I skal tage Dsk. Kv. Sf. ind — der har mange andre Formaal end Kvindestemmeret — og andet lignende! — — —

»Dersom Alliancen skulde modtage Fagforeninger og for andre Interesser arbejdende Foreninger vilde den ganske afvige fra de Principer den nu følger. — — Jeg haaber da, at Ingen vil foreslaa en Forfatningsændring i Alliancen! — — —

Tilligemed et Par af de først optagne Forbund paa Congressens sjette Dag modtog vi en Slags Syndsforladelse for uregelrette Dannelser men med et underforstaaet Paalæg om at omdanne disse Uregelmæssigheder.

Nye Forbund fik derimod de strengeste Instrukser om kun at optage Foreninger, der udelukkende arbejdede for Valgret.

Vi har med største Sindsro betragtet denne Seen gennem Fingre paa forbigangne Synder som et *carte blanche*, formedelst hvilket vi uanfægtet kunde fortsætte disse. Og Dansk Kvindesamfund blev optaget i uforandret Skikkelse.

Mon det er passende for et Forbund, der er optaget i Alliancen, at bære sit smudsige Tøj til Amsterdam Mødet og der faa det vasket under Landsforbundenes Paasyn? Mon det ikke var mere rigtigt for Danmarks Land, at møde med rent Linned ved dette Møde? Er vi ikke end mere forpligtede, da vi har haft Congressen her? Mon vi ikke i disse Par Maaneder skulde kunde ordne vore Forhold? Mon vi ikke kunde bede Dansk Kvindesamfund om godhedsfuldt at træde tilbage med deres Fællesstyrelse og i Stedet sende os nogle nye Valgretsforeninger, maa-ke af de nye, der dannedes efter den Congress, som Danske Kvindeforeningers Valgretsforbund gjorde for Alliancen. Saa kunde maaske disse — der dannedes paa den af os givne Foranledning — hver sende os et Par Delegerede, saaledes som det fordes efter vor Constitution. Da vilde vi staa rent ved vort Valgretsforbunds Komme til Amsterdam.

For vort Valgretsforbund er det bedre at staa helt uden Dsk. Kv. Sf., end som vi nu staa, saavel for indre Forholds Skyld som for ydre.

Vi underkender ikke Dansk Kvinde-

samfunds Nyttegerning i de mange Aar. Vi ønsker kun, det skal staa selvstændigt, baade med de mange Nyttegerninger og med deres Valgret. At vi er smaa, det gør ingenting, blot vi er dannede efter Lovene.

Og det er dette vi ønsker, vi, som maa-ke mest har Ansaret.

Vi maa tilføje, at vi ikke selv anser Dansk Kvindesamfund ringere, fordi det har denne Nyttegerning paa sit Program, som mange rene Stemmeretsforeninger vilde sætte der, hvis de havde den kommunale eller politiske Valgret. Dette ser vi i Finland, der nu indgiver Undervisning for Landets Mødre i huslig Økonomi som Lovforslag.

Der er en taus Overenskomst mellem de internationale Institutioner, som har trukket skarpe Afgrænsninger imellem dem. Alliancen har afstukket sine Grænser, og de Lande, der vil staa i den, maa lyde dens Love. Dette medfører, at det i de fleste Lande kun er nydannede Landsforbund, der følger den, og at de gamle, der hænger ved deres Traditioner, helst maa forblive paa deres vante Grund, som ikke hindrer, at de sammen med det Forbund, der staa i Alliancen, kan indgive deres Petition om Kvindevalgret til Rigsdagen. J. M.

Kvindelig Læseforening's

i stor Spænding imødesete Generalforsamling gik for sig i Torsdags d. 28de November. I 1910 maa Læseforeningen flytte fra sin Etage i Hafnia, og der forelaa nu 3 Muligheder. Enten 1) en selvstændig Bygning opført for Foreningen, rummende Udlejningslokaler, der senere kan inddrages i Læseforeningen, om dennes Udvidelse kræver det, og eventuelt i øverste Etage et Hotel for tilreisende Damer — man tænker vel nærmest paa skandinaviske. Eller 2) Sammenlutning med Kvindernes Bygning. En tredje Eventualitet var 3) Leje af en Bolig for en længere Aarrække.

Frøken Alberti havde knyttet sin Forbliven som Formand for Læseforeningen til den første Eventualitet, ja, endog lovet den en Gave af 30.000 Kr. i dette Tilfælde, til hvilken Sum en Dame tilføjede 10.000 Kr. Altsaa kunde Afgørelsen komme til at betyde et Systemskifte, som kunde blive en alvorlig Sag, naar man kun havde set Fremgang og Vækst fra 1890 da Foreningen talte Deficit i den økonomiske Status og 800 Medlemmer, medens den nu har et stigende aarligt Overskud af circa 8000 Kr. og næsten 3500 Medlemmer.

Det var derfor intet Under, at Medlemmerne nu var mødte saa tæt, at Huset ikke kunde rumme dem. Snart hørte man under Diskussionerne, paa hvis Side Sympathien var, og Frøken Alberti's Venner glædede sig for hendes Skyld, da hun vandt $\frac{2}{3}$. Del af Stemmeantallet — thi vi véd hvor meget hendes Hjerte er knyttet til Foreningen — men maaske især for Kvindelig Læseforenings Skyld, der beholder sin Formand, under hvis Mærke alt har været Fremvækst.

Vi ser henimod en Tid, da Kvindelig Læseforening skal blive et internationalt Mødested for Norden og Syden — mellem hvilke København ligger som en Bro — og end mere end før skal blive et Hjem for mange enligstillede og Oplysnings-søgende Kvinder.